

Mòdul 3.1. El català, una tasca quotidiana

1. La diferència entre perfils dels Equipaments Cívics i Comunitaris

En els dos mòduls anteriors, s'ha desenvolupat una revisió genèrica de l'estat del català i la seva normativa i s'ha intentat vincular amb la pràctica quotidiana dels Equipaments Cívics i Comunitaris. Tot i això, com deueu haver pensat, **les tasques que es duen a terme en un d'aquests equipaments són molt diferents en funció dels perfils professionals que hi conviuen.** Com és natural, les funcions del responsable de l'Equipament Cívic no tenen gaire a veure amb la del tècnic de l'Oficina d'Afers Socials i Famílies (en aquells equipaments que en disposen d'una) o amb les que pot tenir un dinamitzador d'activitats per a gent gran. Per tant, aquest fet repercuteix directament respecte la perspectiva des de la qual s'hauria d'encarar la qüestió lingüística. En aquest sentit, doncs, a continuació s'intenta **prendre com a referència la figura del responsable per incorporar la consciència lingüística a la vostra quotidianitat.**

2. El responsable de l'equipament i la importància de la llengua

Com a responsable de l'Equipament Cívic i Comunitari, segur que has de tenir control de múltiples situacions que succeeixen cada dia. Per això, pot ser que, a l'hora de revisar els mòduls presentats, hagis pensat que ja en tens prou amb tota la càrrega de feina que maneges com per, a sobre, haver d'estar pensant en la qüestió lingüística. Per intentar evitar consideracions com aquestes, **cal transformar la perspectiva del català com una càrrega i convertir-la en una oportunitat de transformació.**

El responsable de l'equipament és un dels referents més importants a l'hora de definir el dia a dia que es viu en aquest tipus d'instal·lacions. Per tant, la forma com aquest perfil tracta la perspectiva lingüística és extremadament determinant respecte el procés de normalització de l'ús d'una llengua o una altra a l'equipament. Com el seu propi nom indicia, el "responsable" té la responsabilitat de gestionar l'equipament en totes les dimensions del mateix i, inevitablement, una d'aquestes dimensions ha de contemplar la incorporació del català des d'una visió transformadora i d'aposta per la normalització.

Com sabeu, la tasca del responsable compta amb dos grans eixos diferenciats: l'atenció als usuaris i la gestió del personal de l'equipament. Com és natural, el tipus d'interaccions que es viuen en aquestes dues situacions són força diferents i, per tant, és interessant dividir-les per entendre'n aquelles claus més importants en matèria lingüística:

2.1. El català en l'atenció a l'usuari

El responsable, com a actor important i cara visible de l'organització de l'equipament, és un agent imprescindible a l'hora d'apropar el català als usuaris que hi transiten.

Com s'ha plasmat al mòdul anterior, els equipaments cívics atenen una multiplicitat de perfils d'usuaris que, per diferents qüestions, poden tenir bagatges i perspectives molt diferenciades en relació amb l'ús del català. En aquest sentit, el responsable ha d'incorporar una orientació i una aposta ferma per l'ús de la llengua catalana, i traslladar-la als diferents usuaris als quals até.

Més enllà de fenòmens rellevants, que s'han explicat anteriorment, com poden ser la consciència respecte la tria lingüística o l'absència d'ús de prejudicis infundats, **el responsable ha de prendre la seva condició de referent com una oportunitat per promoure i garantir l'accés de tots els usuaris al català.** A l'hora de definir les línies que articulen l'orientació de la perspectiva lingüística, doncs, sou un actor clau per normalitzar l'ús social del català.

Tot sovint, us deveu trobar atenent tot tipus d'usuaris que tenen dubtes respecte les activitats o les sessions a les quals poden participar a l'equipament. En aquests moments, **la incorporació de la perspectiva lingüística pot ser molt determinant per transmetre un ús normalitzat del català als usuaris.** Si en el contacte amb el responsable de l'equipament, els usuaris perceben el català com quelcom d'ús normal i quotidià, és possible que ho puguin extrapolar a tot l'equipament. Evidentment, l'ús del català no només depèn de la vostra tasca però, sobretot pel que respecta a l'atenció a l'usuari, la forma com la gestioneu pot condicionar el desenvolupament a futur d'aquests. La llengua, com a marc d'interacció

quotidiana, es normalitza a través del seu ús i, el responsable, com a referent lingüístic, pot ser un actor molt important en aquest sentit.

2.2. El català en la gestió de l'equip

Els equipaments cívics, com a punt de trobada comunitària, poden comptar amb un gran nombre d'espais i activitats quotidianes. Així doncs, **l'equip de professionals que treballen en aquest tipus d'instal·lacions acostuma a ser de caràcter molt variat i, a vegades, inclús molt rotatiu.** Malgrat que aquesta idiosincràsia de l'equipament dificulta una mica la gestió de l'equip, el responsable n'és el referent professional i, per tant, pot incorpora-hi també la perspectiva lingüística.

D'entrada, cal tenir en compte la perspectiva lingüística des del mateix procés de contractació del personal professional. En alguns dels casos (com és el dels tècnics de les OASF), el criteri lingüístic ja és un requisit explícit en la contractació dels professionals i, per tant, el responsable no n'ha de fer un control tan exhaustiu però, en d'altres, sí que heu de procurar d'estar a sobre pel que fa al coneixement de català del personal que s'incorpora a l'equipament.

Tot sovint, les programacions trimestrals dels Equipaments Cívics i Comunitaris varien i, per conseqüència, s'han de buscar nous professionals que puguin dinamitzar les activitats que s'hi indiquen. En aquest sentit, com sabeu, **podeu esdevenir un agent important en la cerca i la selecció dels professionals.** Malgrat el procés de contractació no depèn pròpiament de vosaltres, moltes vegades en sou directament responsables. Per tant, **es tracta d'un moment ideal per incorporar la perspectiva lingüística.**

Com a agent conscient i amb intenció transformadora, **el responsable pot definir un filtre lingüístic que provoqui que tots els professionals que treballen als equipaments tinguin un coneixement avançat de llengua catalana.** Malgrat hauria de ser un requisit imprescindible, com sabeu, a vegades no ho és i, això, porta a la instauració de pràctiques castellanitzades pel desconeixement explícit del català. En aquest sentit, doncs, el responsable ha de procurar que tots els professionals de l'equipament puguin garantir un ús normal i quotidià en català i,

de fet, hauria de transmetre als professionals la condició del català com a llengua preferent d'atenció.

A més, a l'hora de seleccionar els perfils, més enllà del filtre en relació amb el coneixement de la llengua, **el responsable pot incentivar la consolidació del català com a llengua principal de les activitats i dinamitzacions**. En aquest cas, els nous professionals han de percebre aquesta intenció per incorporar-la a la seva pràctica i, així, instaurar el català com a llengua d'ús normal de les activitats.

Per acabar, el responsable de l'equipament ha d'exercir el seu rol per definir la llengua d'interacció en les diferents trobades d'equip que es puguin fer. Si s'incorpora el filtre lingüístic esmentat anteriorment, tots els professionals de l'equipament haurien de parlar perfectament el català i, per tant, les interaccions entre els membres de l'equip podrien ser totes en català. En aquest sentit, cal recordar la rellevància que la tria de la primera llengua d'interacció adquireix pel que fa a la instauració de l'hàbit lingüístic. Si opteu per escollir el català com a llengua d'interacció preferent amb tots els professionals, estareu contribuint a definir un panorama lingüístic catalanoparlant. Per tant, **el responsable és un actor molt important a l'hora de consolidar vincles catalanoparlants a través de la instauració d'hàbits lingüístics conscients**.